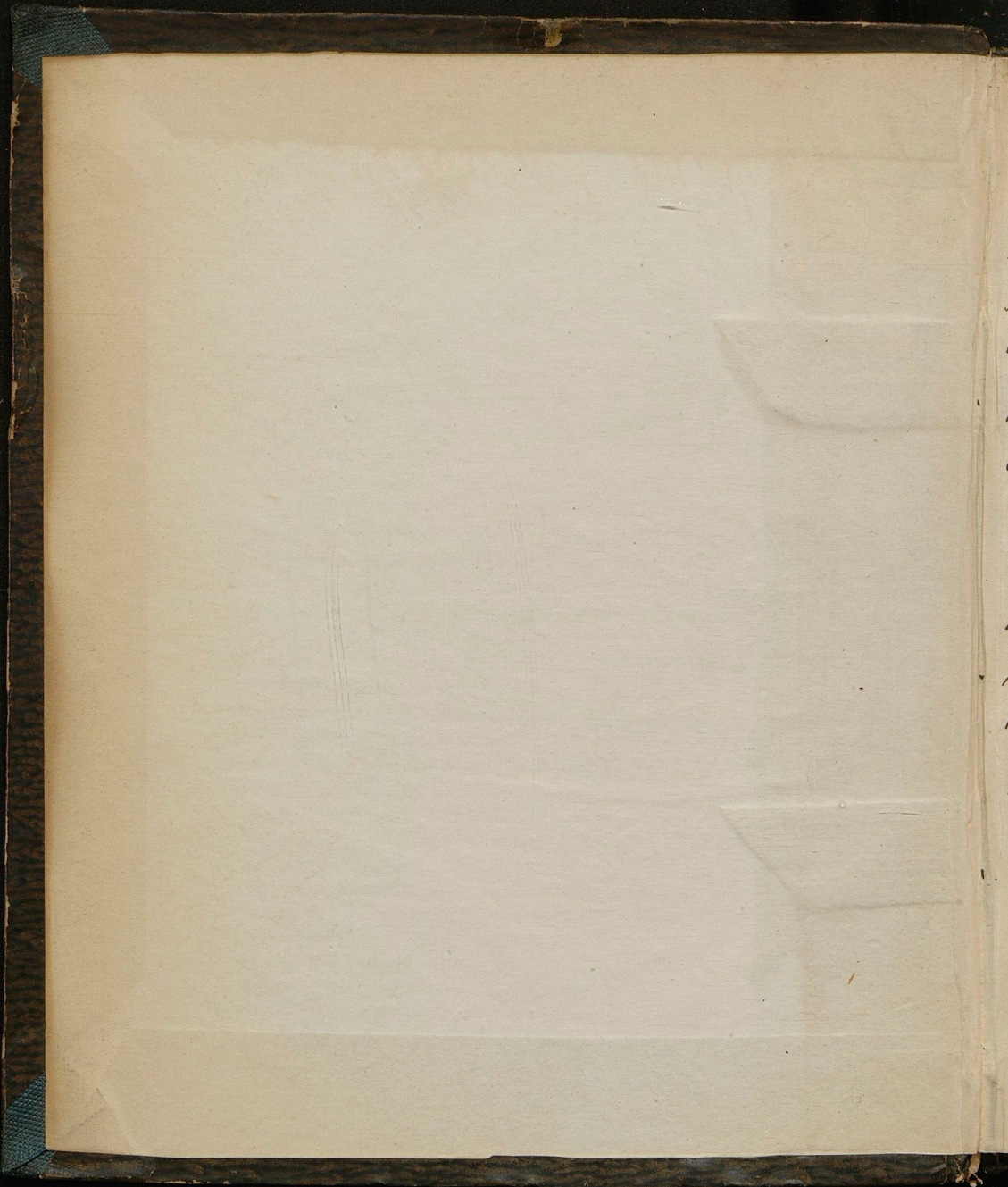

VOCES
MENSES.

Handet.

DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICO - CHIRURGICA
ENTHLASIN
CRANII
SPONTE RESTITUTAM
EXHIBENS
QUAM
NUMINE DIVINO FAVENTE
EX CONSENSU
GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ
PRO LICENTIA
GRADUM DOCTORIS
IPSIQUE ANNEXA PRIVILEGIA
RITE CONSEQUENDI
SOLEMNI ERUDITORUM EXAMINI
SUBJICIET
JOHANNES GEORGIUS
OBERTEUFFER
HERISAVIA - HELVETUS
DIE XII. NOVEMBRIS A. R. S. MDCCLXXI.
H. L. Q. C.

Argentorati, Typis Joh. Henr. Heitzii, Universitatis Typogr.

DISSERTATIO IN ANCHURIS
FINITIMUS
MAGISTRUS
GREGORIUS
SOLIMANUS
JOHANNES GEORGIVS
DIE III NOVEMBRE 1755
V. L. S.

Imprimatur, Typis Joh. Henr. Iudicibus Typogr.

V I R O
ILLUSTRISSIMO, GENEROSISSIMO
DOMINO DOMINO
A D R I A N O
D E M E Y E R
GENERALI LOCUM TENENTI
EXERCITUUM REGIS SARDINIÆ
P R Æ F E C T O
LEGIONIS PEDESTRI HELVETICÆ
ORDINIS REGII MERITI MILITARIS
EQUITTI &c. &c.
AVUNCULO SUO ET SUSCEPTORI
E SACRO BAPTISMATIS FONTE
SUMMOPERE VENERANDO
UTI ET

V I R O
NOBILISSIMO AMPLISSIMO
DOMINO
LAURENTIO WETTERO
REIPUBLICÆ APPATISCELLANÆ PRÆFECTO
MERITISSIMO
PATRIÆ PATRI VIGILANTISSIMO
COGNATO ATQUE FAUTORI SUO
ESTUMATISSIMO

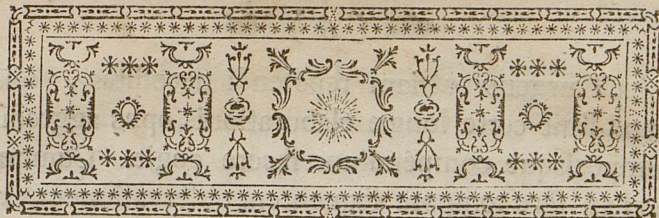

NEC NON
V I R O
EXCELLENTISSIMO EXPERIENTISSIMO
D O M I N O
J O H A N N I H E N R I C O
O B E R T E U F F E R O
M E D I C . D O C T O R I A T Q U E P R A C T I C O
C E L E B E R R I M O
P A T R I Q U A M D I L E C T I S S I M O
S P E C I M E N H O C C E A C A D E M I C U M
S A C R U M E S S E V O L U I T
T A N T O R U M N O M I N U M

O B S E Q U E N T I S S I M U S .

A U C T O R .

P R Æ F A T I O.

 Equidem decreveram, B. L. cum, honores doctorales ambiens, de conscribendo Specimine inaugurali ex instituto celeberrimæ Academiæ Argentinensis, cogitarem, ex illa Scientiæ parte, quæ Artem obstetriciam tractat, seligere scribendi materiam, cum & multum operæ impenderim momentosæ huic Arti addiscendæ ideoque aliqua mihi in eam prædilectio sit, & supersint quoque in ea hinc inde lacunæ, experimentis observationibusque replendæ. Sed cum jam totus in eo essem, ut operi me accingerem, ecce remoram insuperabilem

injecit urgens patriam repetendi necessitas, quæ
 haud finit certe longæ elaborationis opus aggredi,
 temporisque compendium facere cogit. Cumque
 eodem fere tempore sequentem observationem ela-
 borandam offerret Vir Excellentiss. quem laudandi
 occasionem mox habebō, eam eo lubentius pro
 Dissertationis themate elegi, cum utilius nihil sit
 in Arte medica perficienda, quam fideles morborum
 historiarum ab eruditis Viris annotatarum. Quandoqui-
 dem vero temporis angustia me premit, æqui bo-
 nique consulat velim Fautorum indulgentia, quod
 missis cæteris generalioribus capitis vulnera spe-
 ctantibus, ea potissimum, quæ ad dijudicandum
 casum nostrum faciunt, proposuerim, præsertim
 cum non desint uberrimi fontes, ex quibus ista
 haurire possint, qui amplius erudiri desiderant.

O B S E R V A T I O.

Vir viginti novem annorum, nautam agens tempore vespertino primo mensis Junii 1763 ex quodam diverforio pagi, Eckwersheim dicti, egressus, à quibusdam rusticis hostili manu cum invadentibus, præter diversos alios ictus, præsertim unum baculo fatis forti in os parietale dextri lateris accepit. Die secundo ægroto in urbem translato, ejus confanguinei accersivere statim dexterimum D. N. BECKER, Artis chirurgicæ Peritissimum Practicumque felicissimum. Hic ægrotum examinans invenit in latere dextro capitis, fere in medio parietalis ossis, magis tamen versus ejusdem marginem inferiorem, inclinans leve quoddam vulnusculum, fatis insigni intumescencia junctum, per quod specillum immissum, ad usque aponevrosin musculorum frontaliū & occipitalium penetravit. Insuper observavit contusionem maxillæ inferioris sinistri lateris; haud parva intumescencia comitam: ita ut maxilla versus sinistrum fortiter inclinaverit latus, & ægrotus simul largam ejecerit sali-

væ copiam. Porro in dorso, natibus partibusque posterioribus femorum sanguinis extravasati stagnantisque plurima reperiit vestigia. Cæterum nullis periculosis symptomatibus æger adhuc fuit vexatus, nulla hæmorrhagia narium, aurium orisve sese manifestabat; pulsus erat durus & frequens, quam ob causam statim venæsectio in brachio instituebatur; quoad secretiones atque excretiones, hæc adhucdum rite peragebantur. Chirurgus dein lintamentis carptis Peruviano Balsamo humectatis vulnus replevit, & latera emplastris junxit glutinantibus. Loco tumefacto superimposuit lintamenta duplicata, vino albo cum speciebus resolventibus cocto ebria, eaque firmavit ac textit fascia capitali simplici. Illa corporis loca, in quibus sanguinis extravasati stagnantisque reperta fuere vestigia, spiritu vini camphorato lavabantur.

Die tertio motus febriles magis etiam exacerbati fuerunt; pulsus erat multo frequentior pleniorque, ideo mane in pede sinistro venæsectio fuit instituta; interne ægroto propinatae fuerunt potiones diluentes nitratae, injectaque clysmata ex fero lactis & Nitro. Serotino tempore Chirurgus ægrotum visitans nullam pulsus invenit mutationem; hinc venæsectio in dextro pede reiterata fuit.

Die

Die quarto pulsus inveniebatur mollis , naturali tamen paulo frequentior ; intumescencia capitis & maxilla inferioris insigniter simul erat diminuta. Chirurgus dum pressit leniter os parietale, aliquid vacillare distinctissime sentiebat ; nocte subsequente quoque soporosis affectibus , intervenientibus non raro deliriis , excruciabatur ægrotus.

Die quinto paralyfi fuit affectus lateris sinistri, præcipue digitorum ejusdem lateris, eodem & tempore linguæ paralyfis sese manifestabat ; balbutiebat enim ægrotus, motus convulsivi dextri lateris faciei simul fuere observati.

Die sexto omnia supra enarrata symptomata non modo eadem sæviebant vehementia, sed soporosi affectus insigniter adhuc fuerant aucti: Igitur tam ex hisce symptomatibus, quam ex depressione ossis tactui distincte sese offerenti Chirurgo de cranii fractura certissime judicare licuit. Tali rerum facie hoc adhuc die in consilium vocati fuere Exc. atque Experientiss. DN. PFEFFINGER, *Patholog. Clinicesque Prof. P. O.* Fautor Præceptorque meus nunquam satis venerandus, nec non Experientiss. DN. BOEHM, *Archiat. & Consiliarius Sarepontanus & Furstenbergensis, Xenodochii Civitatis Medicus primarius, Senat. majoris Assessor, Exp.* DN. EHRMANN,

Med. D. atque Prof. Publ. Extraord. qui hancce Observationem mihi communicavit, & cujus in Clinica Praxi præcepta me in Nofoconio civium hauiffè, grata non definam recolere mente; Dexterr. DN. ZIEGENHAGEN, *Artis cibirurgicæ Præficius famigeratiffimus.* Cl. hi Viri, rimatis perpenfisque omnibus circumftantiis, ut in parte læfa capitis incifio fieret, neceffarium effè duxerunt. Hocce confilium confanguinei ægroti ftatim approbarunt; æger vero, qui per aliquot momenta fui compos fuit, huic operationi feffe fubjicere noluit, quam ob caufam eadem procrastinata fuit.

Die feptimo fymptomata dicta pari atrocitate fæviebant; quum autem ægrotus obfirmato animo operationi feffe fubjiceret, ftatim Dexterr. DN. BECKER incidit integumenta & mufculum crotaphitem trianguli adinfar, & quidem cautiffime; partem enim offis fractam fortiter vacillare fenfit. Separatis & abfciffis integumentis depreffio partis fractæ parietalis offis ab adftantibus Cl. Viris diftinctè videri fenfirique potuit. Depreffionum illa aderat fpecies, quæ Chirurgis *Ενδλασις* audit; impoffibile autem hoc tempore Chirurgo fuit, partem depreffam offis elevare, propter arteriam temporalem incifam, quæ fanè largam fanguinis effudit copiam;

quam hæmorrhagiam iste linteis compressis Spiritu vini rectificatissimo ebriis, fascia supra nominata firmatis, & quadam vi incisa arteriæ appressis, compressuit.

Die octavo tempore matutino, nemine præter ægrum & ejus uxorem in conclavi versante, illa affidens lecto mariti dormientis, subito sonitum fatis perceptibilem audivit contingere in capite mariti; ipse statim postquam hoc contigit, evigilavit, inque lecto exsultavit, & gemens dextra manu læsam cranii partem attigit; verum post huncce sonitum statim omnia symptomata supra recensita cessavere.

Horis quibusdam præterlapsis deligationis tempus advenit, cui dicti Clarissimi denuo interfuerunt Viri, quibus facta, audita, visaque narravit ægroti uxor. Statim Chirurgus vulnus denudavit, & miro sane spectaculo accidit, ut ne minima quidem depressio partis fractæ parietalis ossis nec tangenda nec videnda fuerit: è contrario depressa antea ossis pars congruum sibi tenebat locum. Singulare vero istud phænomenon, uti par fuit, omnium adstantium excitaverat admirationem. Vulnus dein linteis carptis balsamo Peruviano cum melle rosarum humefactis repletum fuit, & emplastris glutinantibus junctum, dictaque fascia deligatum, ac postea

fanatum, uti omnia vulnera integumentis capitis
æque ac aliis inflicta, à rationalibus Chirurgis sana-
ri solent.

Die nono hic vir optime sese habebat, & pars
offis suum decentem adhuc occupaverat locum.
Hodie prouti antea suis incumbit negotiis, sanissi-
meque vivit. Omnia autem & præsertim difficilio-
ra pronunciatu verba adhucdum distincte pronun-
ciare non valet. Pars illa offis, quæ depressa &
sponte in suum decentem situm restituta fuit, unius
digiti longitudinem & duorum latitudinem æqua-
bat; quod ex eminentiis callosis dijudicari potest,
quæ hodiernum tactu percipi possunt, quas & ego
tetigi, & quisque harum rerum curiosus examina-
re potest.

§. I.

In capitis læsionibus iudicium difficile, progno-
sin dubiam, ancipitem sæpe curandi viam esse,
agnovere jam Artis Statores, & summus præpri-
mis HIPPOCRATES a), quod relictus ab eo de hac

a) EJUS *de Vulneribus Capitis* egregius Liber extat in *Opp.*
omni. edit. VAN DER LINDEN Tom. II. p. 687. sqq.

materie liber testatur. Non mirum itaque, quod a longo retro tempore defudaverint optima Chirurgorum ingenia in exponenda horum affectuum natura, atque indicanda vera curationis via; equidem haud permittit mihi brevitatis studium, quæ quisque in hacce re præstiterit dijudicandi, measque etiam vires id superaret; sed postulat tamen rei ratio, ut recentissimorum Cl. Virorum doctrinam illamque vero sane proximam, de nostro morborum genere exponam, quæ & normam nobis subministrabit, recensitam observationem eo aptius dijudicandi: & licebit mihi hac ipsa in re esse brevior, cum laudabili jam industria atque elegantia hæc exposuerit Cl. K E E S *b*). Scilicet, ubi capite feritur homo, ita ut in externis ejus partibus læsio non subsistat, sed internas etiam partes afficiat, duplex est corporis in cranium agentis effectus; pars enim vis percutientis in frangendis calvariæ ossibus absumitur, reliqua vero pars in ipsum mollissimum cerebrum agit, ut inde commoveatur debilitenturque ejus vasa, quæ ocyus serius cruorem sive inter calvariæ cerebrumque, sive intra ipsam ejus substan-

B 3

b) vid. Ejus egregiam Diss. *de Læsiõibus Capitis*, Argent. 1770 habitam.

tiam dimittunt. Quodsi igitur vis percutiens in frangenda calvaria perit, non concusso viscere ipso c), læsio sine periculo est, atque levi opera curabitur; ubi vero ita resistit calvaria, ut nihil vel parum patiatur, totaque vis percutiens impendatur commovendo cerebro efficiendæque sanguinis effusioni, dira tunc symptomata apparere solent, quæ & Medenti quandoque terrorem injiciunt, quæque, si primo statim ab icû momento sese sistunt, nobilis visceris commotioni, si autem post aliquod temporis spatium demum apparent, sanguinis intra cranium effusioni suam debent originem. Tandem & observationes testantur, commotionis atque extravasationis effectus, cum se invicem confundi, in eoque casu a primis statim acceptæ læsionis momentis per plures dies non interrupta serie sævire symptomata. Pulchre hæc docuere Cel. PETIT d),

c) In hunc censum venit perrara Cel. MANNE observatio, quam in Tractatu peculiari exposuit, cui titulus: *Observation au sujet d'une Playe à la Tête*, Avign. 1729. Effracto enim cranio, & læso ipso cerebro, non tamen commoto, liber mansit ægrotus ab omni symptomate, nec ulla turbata fuit functio.

d) in *Epist. grat. Opusc. cit. adjecta.*

Cel. QUESNAY e), Cel. MANNE f), atque post eos novis exemplis comprobavit modo laudatus Cl. KEES g).

§. II.

Ex hac doctrina non solum omnia, quæ capite percussis superveniunt symptomata, lucem suam accipiunt, sed & quæ hæctenus miranda visa sunt in his casibus phænomena, scite explanari possunt; secundum eam & noster casus pulchre sane poterit dijudicari. Ictum exceperat æger in dextro capitis latere, quo percussum fuit os parietale; ex eo ictu non solum fracta calvaria, sed commotum quoque cerebrum; præcipue verò debilitata ruptaque fuisse vasa ex eo deducere licet, quod primo statim infortunii die acuta febris, dein sequentibus sensim sensimque sopor, paralysis, convulsiones supervenerint; symptomata, quæ ex cruoris in encephalon pressione, indeque nata irritatione oriri

e) *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. I. p. 198. sq.

f) *loc. cit.*

g) *loc. cit.*

h) Talem observationem satis memorabilem habet Cel. QUESNAY in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. I. p. 199. cujus Auctor est Cl. BOUDON.

folent, quin & fugata sæpe redeunt redeuntque *b*). Neque miraberis, minorem hic fuisse cerebri commotionem, cum multa vis ferientis pars in frangendum os abierit; scite enim distinxit Cel. LE DRAN *i*) capitis læsiones in binas classes, quarum una comprehendit ictus a lapsu factos in corpus durum atque resistens; altera vero eos, qui a corpore contundente aliqua vi in caput acto eveniunt. In priori casu major cæteris paribus cerebri commotio, minor calvariae offensio; in posteriori vero contraria ratione hæc sese habent. Cumque ad hanc classem pertineat casus noster, evidens fit exinde ratio, quare cerebro minus valide commoto non statim primis diebus sævierint symptomata, sed supervenerint demum extravasationi, quæ ex ruptis anastomosi que dilatatis vasis deinde exorta est.

§. III.

Sed & læsorum ossium ratio habenda in omni calvariae læsione. Prolixus nimis essem, actamque rem iterum agerem, si ex Chirurgorum libris multifarias harum læsionum divisiones exscriberem, quas luculenter exposuit Cel. PLATNER *k*), qui in omnium

i) *Observat. de Chirurgie* Tom. I. Obs. V. p. 109.

k) *Instit. Chirurg.* S. 527. fqq.

omnium manibus versatur. Nostro in casu illam fracturæ speciem adfuisse, quam *Ἐνδλασιον* vocarunt Auctores, ex ipsa morbi historia elucet. Demonstrant nimirum observata, ex causa feriente quandoque introprimi calvariæ partem, idque in infantibus sine fractura fieri solet, quippe quorum ossa mollia sunt, atque ceræ adinstar flecti possunt; hæc *πλασις* est; *ἐνδλασιος* vero nomen sortitur affectus, ubi cum fractura desedit calvæ frustum, idque in adultis fere aliter fieri nequit, nisi mollia præter naturam ossa sint, & in nostro ægroto id evenisse & stylus immissus docuit, & Cl. Virorum, qui curæ præfuerunt, inspectio. An autem ab intropressa cranii parte nullum periculum? Thlasin quidem in infantia acceptam, neque restitutam quandoque impune ferunt homines per totam vitam *l*); enthasin vero majus periculum præ se ferre prone concludi poterit, si consideras fracti ossis pressionem in ipsum cerebrum nequaquam tolerandam, irritationem membranarum cerebri, adeoque inflammationem a scindentibus pungentibusque effractis frustulis, qui instar aculei agunt *m*), ideoque sum-

C

l) docente Cel. PLATNERO *Libr. cit.* §. 556.

m) *l. c.* ubi & memorabilia hæc verba addit: *Quare, si curæ*

mo sane jure incisionem integumentorum ad locum usque affectum, id est os fractum, decreverant eruditissimi Medentes, ut non solum magis ad oculos pateret læsionis aspectus, sed ut aptis quoque auxiliis, scilicet applicito post terebrationem elevatorio *n*) attolleretur depressa offis parietalis pars, aque omni pressione cerebrum liberaretur.

§. IV.

Ast, dum hæc prudenter moliuntur Viri experientissimi, en mirum phænomenon ! etenim sine artis auxilio restituitur pars depressa, solo Naturæ opere, raro quidem sed non unico exemplo *o* ; de

tio negligitur, ex cerebro per rimam patentiorem pus fertur; si aër accedit ulcus, putrescens intenditur, que veluti fungus, celerius etiam super calvariam increfcit.

n) ut ossa depressa elevarentur, varias encheireses & varia instrumenta a Chirurgis fuere excogitata. Inter hæc sic dicta elevatoria eminent, e. g. illud, quod *tirefond* audit, elevatorium triploides illud HILDANI. Vectem quo hodie adhuc utuntur Chirurghi, in aptiorem formam redegit Cel. PETIT *Mem. de l'Acad. de Chir.* Tom. II. p. 151. illudque Cel. LOUIS iterum magis perfecit. vid. *Lib. cit.* Tom. III.

o) Thlasin quidem in infantibus sponte restitui novum

enthlast autem rarius est. Tamen binæ recensentur observationes p), omni dubitatione majores, in quibus ossa depressa sponte fuere restituta : Cl. AVELLAN narrat, „qu'une fille de quatorze ans „reçut un coup à la tête, suivi d'affoupissement, „d'envie de vomir & de delire, à cause d'un enfoncement au parietal droit. Ces accidens demandoient le trépan; mais la mère de cette jeune fille „s'y opposa absolument. L'affoupissement & le delire persévererent pendant trois mois, & tinrent „la malade dans une espece d'imbecilité; l'os se releva peu à peu, & les accidens disparurent enfin „entièrement.” Cl. DU PREY adducit observationem sequentem: „Un enfant âgé de dix ans, tomba „de treize ou quatorze pieds de haut sur la tête; il „se fit deux tumeurs au haut de la tête, placées en „partie sur le coronal, & en partie sur les parietaux, l'une à droit de la grosseur d'un œuf de poule, l'autre à gauche, d'un volume encore plus

C 2

non est; vid. Cel. PLATNER §. 556. idque sanguinis motui tribuit, in teneriora ossa agenti.

p) *Mem. de l'Acad. de Chir.* T.I. pag. 312.

„confidérable. Msr. DU PREY ouvrit ces tumeurs,
 „& trouva les deux parietaux découverts, le droit
 „de la largeur d'un pouce, & le gauche un peu
 „plus avec fracture. Un des bords de cette fractu-
 „re s'étoit tellement enfoncée & écarté de l'autre,
 „qu'il permettoit de passer une spatule dans la cavi-
 „té du crâne; outre cette fracture il y avoit un écar-
 „tement à la suture coronale, par lequel on intro-
 „duisoit facilement un stilet. L'enfoncement des
 „os & un épanchement qui s'étoit fait sur la dure
 „mère, exigeroient le trépan; on s'y determina
 „même d'abord cependant il fut différé, & par ce
 „délai l'opération devint inutile. L'écartement,
 „joint à la situation, que Msr. DU PREY donna au
 „malade, procura vers le cinquième jour une issue
 „au sang extravasé, l'os se releva ensuite de lui
 „même, & tous les symptômes disparurent. Le
 „cinquantième jour une portion considérable de
 „toute l'épaisseur de la table externe du pariétal
 „gauche tomba par l'exfoliation, & peu de tems
 „après la playe fut cicatrisée". Igitur quod in his
 duobus memorabilibus sane casibus contigit, & in
 nostro contigisse nemo dubitabit, nisi qui temera-
 rio ausu Experientissimorum Virorum, qui curæ
 præfuerunt, in observando diligentiam atque fidem

suspectam habere non erubescat; sed cum memora-
 biles omnino circumstantiæ hanc restitutionem com-
 mitatæ sint, oportet eas propius rimari. Et primo
 quidem depressam cranii partem maximopere va-
 cillasse, morbi historia docet, atque certe eo faci-
 lius minimo naturæ conatu restitui potuit; porro
 vero salva Experientissimorum Observatorum aucto-
 ritate non inepte suspicari mihi videor, intra illud,
 quod ab una deligatione ad alteram effluxit, tem-
 poris spatium sensim rediisse ossis frustum in de-
 centem suum locum, eadem ratione, qua id in al-
 legatis observationibus factum est *q*). De sonitu
 enim, quem audivit in mariti capite femina, mi-
 nus idoneus testis in re tanti momenti, omnino
 me dubitare fateor. Quia autem vi restitutum est
 os? an sua elasticitate? an ab arteriarum cerebri
 motu? Id ego quidem in medio relinquam, cum
 non nisi meræ conjecturæ sint, quas hic proponere
 queamus; itaque facti certitudine contentus, ab
 ulteriore inquisitione desistam; qui enim hariolan-
 di pruritu agitur, ille hallucinandi periculum sæ-
 penumero incurrit.

C 3

q) Erant enim harum observationum subjecta ejus ætatis,
 quam ad adultos rite referre possumus, adeoque non
 thlasin, sed enthasin adfuisse plus quam probabile est.

§. V.

Periculose vero decubuisse ærotum nostrum ille non potest non perspicere, qui læsas cerebri functiones, atque dira symptomata perpendit, quæ ægrum nostrum excruciavere, facile in mortem ipsam desinentia. Metus enim erat, ne effusi intra cranium humores putrescerent, inque suæ labis confortium traherent ipsum nobilissimum viscus. Ubi vero in tanto discrimine res versatur, omnes Medentis conatus eo dirigendi sunt, ut resorbeatur iterum effusus cruor, cujus rei possibilitatem & demonstravit Ill. L. B. VAN SWIETEN *r*), & experimentis comprobaverunt Cel. PORTAL *s*) atque Cl. KEES *t*). Ad id vero præstantissima auxilia sunt ea medicamenta, quæ resolventium nomine nota sunt Medicis. Inter ea vero venæsectio repetita, sacculi capiti impositi herbis cephalicis reple-

r) *Comment. in BOERHAAVII Aphor. §. 279.* vidit Vir Illustr. tumorem sanguineum infantis caput æquantem ita dissipatum; ejusdem sententiæ est Ill. MORGAGNI *de Sed. & Caus. Morb. T. I. Ep. II. n. 16.*

s) *Precis de Chir. prat. T. II. P. I. Ch. I. p. 353.*

t) *Diss. cit. p. 31.* Ille aquosos cani liquores intra cranii cavitatem immisit; hic verum sanguinem; uterque vero intromissum fluidum vidit resorptum.

ti, potus diluentes, quibus & resolventia immerfa sint, atque tandem vesicantia primum locum tenent *u*). Cum itaque plurima ex his ab Eruditissimis Observatoribus prudenter fuerint administrata, colligimus exinde apto certe ratiocinio, symptomatum gravissimorum cessationem non solum ossis restitutioni esse adscribendam, sed etiam, & maxima quidem ex parte aptæ istorum auxiliorum administrationi, de quibus mox diximus; ea enim secundum strictissimas artis regulas fuisse usurpata, nullatenus dubitare licet.

§. VI.

Atque sic quidem potissima Observationis nostræ capita perpendisse mihi videor; sed lubet tamen etiam de calvariæ terebratione aliqua delibrare cogitata, quæ casus nostri attendita consideratio suggestit. Ubi scilicet Auctores consulimus, multiplices videmus esse indicationes, quibus ad celebrandum trepanum inducuntur Chirurghi. Eas erudite diduxit Cel. *QUESNAY* *x*) in egregio Tractatu, ex

u) Horum medicamentorum virtutes amplius diduxit Cl. *KEES* *Diff. cit.* §. XIII. fqq.

x) *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. I.

quo supra memoratas observationes excerpti, inque tres præcipue classes distribuit; requirit scilicet terebram os depressum, requirunt sæva symptomata capite percussorum, eaque præcipue, quæ extravasationi potius quam commotioni debentur; requirunt tandem dolores capitis pertinaces nullo alio auxilio fugandi. Hæc si perpendimus, duplex certe aderat terebrationis in nostro casu indicatio; os nempe depressum, atque ægri symptomata; sed probavit etiam Cel. **QUESNAY** memorabilibus observationibus, inter quas referendæ eæ, quas supra citavi, natura quandoque auxiliatrice enthlasin restitui sponte, ut terebra non sit opus; in eundemque censum & nostra pertinet observatio. Deinde vero quod alteram attinet indicationem, maximi certe Viri sunt, inter quos **III. MORGAGNI** y) nominasse sufficiat, qui plus fiducia in resolventibus medicamentis ponunt, quam in terebræ applicatione, quare eleganter dicit **Cl. KEES** z), operationem hanc non nisi eis viris esse demandandam, qui justam magnarum rerum fiduciam habent; ergo

y) *de Sed. & Caus. Morb.* Tom. II. Epist. LII. n. 12. sqq.

z) *Diss. cit.* p. 40.

go prudenti quoque consilio a trepanatione abstinere Eximii Viri, qui ægri nostri curam gesserunt, cum tam felici successu coronata fuerit eorum mendendi methodus, ut omnia symptomata brevi fuerint evanida. Os restitutum callo iterum fuisse coalitum, naturæ tramiti in consolidandis ossium fracturis consentaneum est, cum, pronunciante Celso callus veluti ossis cicatrix sit. Denique vero & illud corollarium ex nostro casu deducere licet, quod perperam HIPPOCRATES ^{a)} reliquique Veterum crotaphytis musculi læsiones pertimuerint, cum nihil habeat hic musculus præ cæteris carnibus corporis humani, quod tantorum symptomatum causa esse possit, ubi iste læsionem accepit.

Hæc sunt, B. L. quæ hac occasione habui proponenda, immatura forte nec satis digesta. Tu vero ut benigne de eis iudices quæso, & aliquid condones juveni, hæcenus in scribendo nondum exercitato-

^{a)} vid. Cel. PLATNER *Lib. cit.* §. 544.

T H E S E S.

I.

Inter eas, quæ calculosis adhibentur, operationes, CHESELDENI & methodum & instrumenta reliquis præfero, quæ hucusque a magna Auctorum turba fuere excogitata & descripta.

II.

Vulnera pura nullis egent medicamentis, quia hæc magis nocent quam profunt.

III.

Quid ad conceptum uterque sexus conferat, id a natura ita obvelatum est, ut fere desperandum sit illud unquam apertum fore.

IV.

Effluxus aquarum putrido odore fartarum, pro certo infantis mortui signo haberi potest.

V.

Si caput infantis per spatium sex horarum vel in superiori, vel in inferiori pelvis apertura hæret, melius consulitur & matri, & infanti, si forcipis ope extrahitur, quam si naturæ relinquitur partus.

VI.

Compressio, quæ ab applicatione forcipis in caput infantis fit, nullum infanti damnum affert.

VII.

Infans forcipis ope extractus & mortuus, non ex applicatione forcipis, sed ex alia causa mortuus est.

VIII.

Caput infantis abruptum vel in utero vel in vagina remansum, melius forcipis, quam aliorum instrumentorum ope extrahitur.

§. IX.

Disruptio tunicarum foetum obducentium melius Naturæ relinquitur, quam ope digitorum promovetur.

§. X.

Graviditatis nullum, præter infantis motum, certum existit signum.

XI.

Si caput infantis forcipe extrahitur, priusquam uteri orificium ad illum usque apertum est diametrum, ut diametro capitis æqualis sit, uteri inflammatio caufari potest.

XII.

Infans, cui funiculus umbilicalis prolapsus est, & inter caput pelvisque ossa hærens fortiter comprimitur, minime ex abundantia, sed ex defectu sanguinis moritur.

Straßburg, Med. Diss., 18

ULB Halle
008 564 809

3

WIP

DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICO - CHIRURGICA
ENTHLASIN
CRANII
SPONTE RESURGENTIAM

NUMIN
GRATIOS
PRO
GRADU
IPSIQU
SOLEMNI
JOHAN
OB
DIE XII. N

Argentorati, Typ

